

60-66, 66-72, 72-84 AYLIK ÇOCUKLARIN OKUL OLGUNLUK VE OKUMA YAZMA BECERİLERİNİ KAZANMA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ*

*Fatih GÜNDÜZ***

*Muhittin ÇALIŞKAN****

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı; 60-66, 66-72, 72-84 aylık çocukların okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerini betimlemek, okul olgunluk ve okuma-yazma becerilerini kazanma düzeyleri açısından gruplar arasında fark olup olmadığını incelemektir. Öğrencilerin sahip oldukları okul olgunluk düzeyi “Metropolitan Olgunluk Testi” ve okuma-yazma becerilerini kazanma düzeyleri “İlk Okuma Yazma Sürecini Değerlendirme Formu” ile elde edilen verilerle betimlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca, grupların (60-66, 66-72, 72-84 aylık çocuklar) okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinin derinlemesine ve bütüncül bir yaklaşımla incelenebilmesi için nitel araştırmalarda veri toplama aracı olarak sıklıkla tercih edilen görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma toplam 205 (105 kız, 100 erkek) öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 17 öğretmen ile de görüşme yapılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır: 1. Metropolitan olgunluk testi değerlendirme skalasına göre, 60-66 ay yaş grubundaki çocuklar “ortanın altı” düzeyde okul olgunluğuna sahiptirler. 66-72 ve 72-84 ay yaş grubundaki çocuklar ise “orta düzeyde” okul olgunluğuna sahiptirler. 2. 72-84 aylık çocukların okul olgunluk düzeyleri hem 66-72 aylık hem de 60-66 aylık çocukların okul olgunluk düzeylerinden yüksektir. 3. 66-72 ve 72-84 ay grubundaki çocuklar 60-66 ay grubundaki çocuklara göre ilk okuma yazma becerilerini değerlendirme formundan yüksek puanlar elde etmişlerdir. 4. 72-84 ve 66-72 ay yaş grubundaki çocukların okuma-yazma becerilerini kazanma düzeyleri 60-66 ay yaş grubundaki çocuklardan daha yüksektir. 5. Öğretmen görüşlerine göre, bilişsel boyutta gruplar arasında farklılık gözlenmemiştir. Ancak 60-66 ve 66-72 aylık çocuklarda bazı güçlükler (kavrama güçlüğü, parmak kas gelişimi yetersizliği, yavaş öğrenme, çabuk yorulma, kurallara uymada vb.) yaşanmıştır. Bu güçlükler 60-66 ay grubundaki çocuklarda daha yoğun gözlenmiştir.

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

**Akşehir Küçük Ağa Anaokulu, El-mek: fatih.1453@outlook.com

***Yrd. Doç. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, El-mek: mcaliskan@konya.edu.tr

Bu makale Yrd. Doç. Dr. Muhittin ÇALIŞKAN'ın danışmanlığında Fatih GÜNDÜZ'ün NEÜ Eğit. Bil. Enstitüsü'nde hazırladığı, makale ile aynı başlıklı tezden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul olgunluğu, okula hazır olma, okula başlama yaşı, okuma yazma

INVESTIGATING THE LEVEL OF 60-66, 66-72, 72-84 MONTH-OLD CHILDREN'S SCHOOL READINESS AND ACQUISITION OF LITERACY SKILLS

ABSTRACT

The aim of this research is to investigate the level of 60-66, 66-72, 72-84 month-old children's school readiness and acquisition of literacy skills. The Metropolitan Readiness Test and The Assessment Form of Literacy Process were used to collect the data. An interviews was made in order to determine the opinions of teachers on the level of 60-66, 66-72, 72-84 month-old children's school readiness and acquisition of literacy skills. The participants were 205 children (105 of whom were females and 100 of whom were males). The results obtained in the study are as follows: 1. All groups have school readiness at medium level. 2. The level of 72-84 month-old children's school readiness was higher than other groups. 3. 66-72 and 72-84 month old children's "the assessment form of literacy process" scores was higher than that of 60-66 month-old children. 4. The level of 72-84 and 66-72 month-old children's acquisition of literacy skills was higher than that of 60-66 month-old children. 5. According to the teachers' views, there were no observed difference in the dimension of cognitive. But there were observed some difficulties 60-66 and 66-72 month-old children. This difficulties were observed in 60-66 month old children intensely.

Key Words: Schollreadiness, the age of beginning scholl, literacy

Giriş

Okula başlamak, çocuğun hayatındaki en önemli dönüm noktalarından biridir. Çocuk ilk kez programlı öğretimin gerektirdiği etkinliklere katılmak, belirli bir disiplin, plan dâhilinde kurallara uymak, öğretmenin talimatını yerine getirmek ve daha önemlisi okuma-yazma, aritmetik vb. konuları öğrenmek gibi görevlerle karşı karşıyadır (Oktay ve Unutkan, 2003, s.145). Bu görevleri iki başlık altında toplayabiliriz. Birincisi okula uyum sağlamaktır. İkincisi ise okuma yazma becerisini kazanmaktır. Bu görevlerden en önemlisi okuma yazma öğrenmektir. Çünkü okuma yazma becerisini kazanmak, çocuğun ileride karşılaştacağı akademik görevleri başarıyla yerine getirebilmesi için önkoşuldur. Ancak unutulmamalıdır ki, çocuğun okuma yazma becerisini kazanabilmesi için de öncelikle okula uyum sağlaması gerekmektedir. Bir çocuğun okula uyum sağlayabilmesi ve okuma yazma becerisini kazanabilmesi ise onun sahip olduğu okul olgunluk düzeyine bağlıdır.

Çocuğun bedensel, duygusal, zihinsel ve sosyal anlamda okula hazır olması demek olan okul olgunluğunun birçok tanımı yapılmaktadır (Yavuzer, 2010). Okul olgunluğu kavramı, çocuğun okul eğitimini başaracak gelişimsel düzeye gelmesini ifade etmektedir ve bir çocuktan diğerine değişen bir kavramdır (Yazıcı, 2002, s. 1-2). Okul olgunluğuna sahip bir çocuk fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişim açısından belli bir düzeye gelmiştir ve okulda kendisinden istenilenleri başarılı bir şekilde yerine getirmeye hazırdır (Ülkü, 2007). Bütün bu tanımlardan

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

ortaya çıkan şey, çocuğun okul eğitimine başlamadan önce belirli bir olgunlaşma düzeyine gelmesi gereğinin araştırmacılar tarafından zorunlu bir ön koşul olarak ifade edildiğidir (Çataloluk, 1994).

Belli bir yaşa gelindiğinde okul olgunluğuna sahip olunabileceği düşüncesiyle, yaş, okula başlama konusunda en yaygın ölçüt olarak kabul edilmektedir. Bununla birlikte yaş ölçütü sık sık değiştirilmektedir ve ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Zorunlu eğitime başlama yaşı Belçika, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Almanya, İrlanda, Estonya, Fransa, İtalya, Avusturya, Romanya, Portekiz, Polonya, ABD, Avustralya, Kore ve Japonya'da 6'dır. Bulgaristan, Finlandiya ve İsveç'te 7, Macaristan, Hollanda ve Malta'da 5, İngiltere'de ise 4-5 yaşındaki çocuklar zorunlu eğitime başlamaktadır (UNESCO, 2011; akt. Güven, 2012). Türkiye'de 2012-2013 eğitim - öğretim yılına kadar, çocuklar okula başladıkları yılın aralık ayında 72 ayını doldurmaları halinde okula başlamaktaydılar. 2012 yılında ise okula başlama yaşında değişiklik yapılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin ilköğretime başlama yaşı ile ilgili 15. maddesi şöyledir: "İlkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 66 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Gelişim yönünden ilkokula hazır olduğu anlaşılan 60-66 ay arası çocuklardan, velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkokul birinci sınıfa kaydedilir" (Resmi Gazete, 2012). Bu uygulama toplumda büyük bir yankı uyandırmıştır ve ilgili çevrelerde tartışılmıştır. Bu durumda tartışmalara dayanak olabilecek bilimsel bir çalışmanın eksikliği hissedilmiştir. Bu eksiklik bu çalışmanın gerekçesini oluşturmaktadır. Çalışma sonuçlarının bu konudaki tartışmalara ışık tutacağı umulmaktadır. 2012-2013 eğitim - öğretim yılında 60-66, 66-72 ve 72-84 aylık çocuklar bir arada eğitim görmüşlerdir. Bu uygulama bu üç grubu karşılaştırabilme fırsatını vermiştir. Böyle bir fırsatın bir daha olmayabileceği düşünülürse araştırmanın alanyazındaki önemli bir boşluğu dolduracağı söylenebilir.

Okul olgunluğu üzerine yapılan farklı çalışmalarda (Oktay 1983, Çıkrıkçı 1999, Boz 2004, Gonca 2004, Esaspehlivan 2006, Görmez 2007, Ülkü 2007, Koçyiğit 2009, Özaslan 2010) sosyo-ekonomik düzeyin okul olgunluğuna etkisi, okul öncesi eğitimin okul olgunluğuna etkisi gibi konular ele alınmıştır. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda yaşın okuma yazma becerisini kazanmaya etkisinin incelenmediği, yaş gruplarının okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma durumlarıyla ilgili öğretmen görüşlerine başvurulmadığı görülmektedir. Bu durumda, bu araştırmanın temel amacı; 60-66, 66-72, 72-84 aylık çocukların okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerini betimlemek, okul olgunluk ve okuma-yazma becerilerini kazanma düzeyleri açısından gruplar arasında fark olup olmadığını incelemektir. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır,

1. 60-66, 66-72 ve 72-84 aylık çocukların okul olgunluk düzeyleri nedir?
2. Çocukların okul olgunluk düzeyleri yaş gruplarına (60-66, 66-72 ve 72-84 aylık) göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
3. 60-66, 66-72 ve 72-84 aylık çocukların okuma yazma becerilerini kazanma düzeyleri nedir?
4. Çocukların okuma yazma becerilerini kazanma düzeyleri yaş gruplarına (60-66, 66-72 ve 72-84 aylık) göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
5. 60-66, 66-72 ve 72-84 aylık çocukların okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeyleri ile ilgili öğretmen görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırma niteliğindedir. Tarama modellerinden tekil tarama modeli, öğrencilerin okul olgunluk düzeylerinin ve okuma yazma becerilerini kazanma durumlarının betimlenmesi amacıyla kullanılmıştır. Buna göre, öğrencilerin

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

sahip oldukları okul olgunluk düzeyi “Metropolitan Okul Olgunluğu Testi” ve okuma-yazma becerilerini kazanma durumları “İlk Okuma Yazma Sürecini Değerlendirme Formu” ile elde edilen verilerle betimlenmeye çalışılmıştır.

Bununla birlikte grupların (60-66, 66-72 ve 72-84 aylık çocuklar) okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinin derinlemesine ve bütüncül bir yaklaşımla incelenebilmesi için nitel araştırmalarda veri toplama aracı olarak sıklıkla tercih edilen görüşme yöntemi kullanılmıştır. Bunun için öğretmenlerle görüşmeler yapılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışma grubunun tespitinde olasılık dışı örnekleme türlerinden uygun örnekleme yöntemi benimsenmiştir. Pratik nedenlerle olasılık örnekleme yaklaşımlarının uygulanma imkânının olmadığı durumlarda olasılık dışı örnekleme başvurur. Böyle bir örneklemede örneklemin belli karakteristikleri taşıması şartı aranır (Balcı, 2001, s.100)

Uygun örneklemede ekonomiklik esastır. Bu tür örnekleme araştırmacıya tanıdık çevresinden örnekleme alma imkanı verir (Balcı, 2001, s.100). Bu çalışma; öğretmenlerle daha yakın bir ilişki gerektirdiğinden, yinelenen ölçümler yapılacağından, özellikle “Metropolitan Okul Olgunluğu Testi”nin uygulanması ve değerlendirmesinin uzun zaman aldığından ve çalışmaya katılımın önem arz ettiğinden uygun örnekleme yöntemi tercih edilmiştir.

Akşehir İlçe merkezindeki 11 ilkokulda 2012 – 2013 eğitim öğretim yılında 1. sınıfa devam eden toplam 1263 (678 erkek, 585 kız) öğrenci bulunmaktadır. Öğrencilerin 67’si (46 kız, 21 erkek) 60-66, 391’i (200 kız, 191 erkek) 66-72, 797’si (338 kız, 459 erkek) 72-84 aylıktır. Bu öğrencilerden 30 Eylül 2012 tarihi itibarı ile; 60-66 aylık dönemde bulunan 67 (46 kız, 21 erkek), 66-72 aylık dönemde bulunan 70 (28 kız, 42 erkek), 72-84 aylık dönemde bulunan 68 (31 kız, 37 erkek) öğrenci çalışma grubuna dahil edilmiştir. Araştırma toplam 205 (105 kız, 100 erkek) öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 17 öğretmen ile de görüşme yapılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın amacını gerçekleştirmek için üç tür veri toplanmıştır. Birincisi öğrencilerin okul olgunluk düzeyleri ile ilgili verilerdir. İkincisi öğrencilerin okuma yazma becerilerini kazanma düzeyleri ile ilgili verilerdir. Üçüncüsü ise öğrencilerin okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeyleri ile ilgili öğretmen görüşleridir.

Birinci maddedeki verilerin toplanmasında Metropolitan Okul Olgunluğu Testi, ikinci maddedeki verilerin toplanmasında İlk Okuma Yazma Sürecini Değerlendirme Formu, üçüncü maddedeki verilerin toplanmasında Açık Uçlu Öğretmen Görüşme Formu kullanılmıştır.

Metropolitan Olgunluk Testi

“Metropolitan Olgunluk Testi” Hildert ve arkadaşları tarafından 1949 yılında hazırlanmıştır. Okula hazırlık konusunda en çok ilgi çeken testtir. “Metropolitan Olgunluk Testi” Oktay (1980) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. 16 sayfalık bir kitapçıktan oluşan testin 6 ayrı alt testi vardır. Toplam 100 maddeden oluşmaktadır. Alt testler ve alt testlere ilişkin açıklamalar aşağıda verilmiştir.

1. Kelime Anlama (19 madde), dilin anlaşılması ve kavranılması testidir. Öğrencilerden her sıradaki dört resimden sırasıyla söyleneni göstermesi ve işaretlemesi istenir.

2. Cümleler (14 madde), cümlelerin anlaşılıp kavranılması ve uygun resmi işaretlemesi istenir. Öğrencilere işaretlemesi istenen resimle ilgili açıklamalar yapılır, öğrencinin anlatılan resmi işaretlemesi istenir. Öğrencilerin cümleleri kavrayıp resimlerini göstermesi için her açıklamadan sonra 15 saniye verilir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

3. Genel Bilgi (14 madde), çocuğun günlük yaşamda karşılaşılabileceği nesnelere ait resimleri göstermesi istenir. Nesnenin direk ismi söylenmez, nesnenin ne işe yaradığı ile ilgili açıklama yapılır.

4. Eşleştirme (19 madde), bir görsel algılama testidir. Testin ortasında daire içine alınmış geometrik şeklin, hayvanın, nesnenin aynısını bulması ve işaretlemesi istenir.

5. Sayılar (24 madde), sayıları tanıma, basit toplama, sayıları yazma, sayıları sıralama gibi becerilerini ölçmek içindir.

6. Kopya Etme (10 madde), öğrencilerden gösterilen şekli anlayarak doğru olarak kopya etmesi istenir.

Testin puanlanmasında sözlü olarak verilen yönergeye göre öğrencinin işaretlediği veya kopya ettiği resimlerin her doğru yanıtına 1 puan verilir, yanlış yaptıklarına ise puan verilmez. “Metropolitan Olgunluk Testi”nde; kelime anlama, cümleler, genel bilgi, eşleştirme testleri okuma olgunluğunu; sayılar, sayı olgunluğunu; kelime anlama, cümleler, genel bilgi, eşleştirme, sayılar, kopya etme genel olgunluk seviyesini belirtmektedir. Metropolitan Olgunluk Testinden alınabilecek puanlar ve puanların ne anlama geldiği Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Metropolitan Olgunluk Testi Puanlama Formu

Test 1-4 Okuma Hazırlığı	Test 5 Sayı Hazırlığı	Test 1-6 Genel Hazırlık	Harfle Değ.	Olgunluk Seviyesi
61-66	21-24	90-100	A	Üstün
56-60	16-20	80-89	B	Ortanın üstü
47-55	10-15	65-79	C	Orta
33-46	5-9	40-64	D	Ortanın altı
0-32	0-4	0-39	E	Zayıf tehlike

İlk Okuma Yazma Sürecini Değerlendirme Formu

Öğrencilerin okuma-yazma becerilerini kazanma düzeyleri ile ilgili veriler “İlk Okuma Yazma Sürecini Değerlendirme Formu” ile toplanmıştır. Öğretim programında yer alan “İlk Okuma Yazma Sürecini Değerlendirme Formu” her ay öğretmenler tarafından öğrencilerin okuma-yazma becerilerini değerlendirmek amacıyla doldurulmaktadır. Formda “duyduğu sesi ayırt etme, görsellerle sesi eşleştirme, sesi/harf okuma, sesi/harf yazma, seslerden/harflerden hece oluşturma, heceleri okuma, heceleri yazma, hecelerden kelimeler oluşturma, kelimeleri okuma, kelimeleri yazma, kelimeleri görsellerle eşleştirme, cümleler oluşturma, cümleleri okuma, cümleler yazma, cümleleri görsellerle ifade etme, metin oluşturma, metin okuma, kendini yazılı ifade etme” davranışları değerlendirilmektedir.

İlk Okuma Yazma Sürecini Değerlendirme Formu birinci Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin okuma yazma sürecini değerlendirmeleri amacıyla kullanılmıştır. Formda bulunan her bir madde (1) hiç yapamıyor, (2) biraz yapıyor, (3) yapıyor, (4) iyi yapıyor, (5) çok iyi yapıyor olarak puanlanmaktadır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

Standartlandırılmış Açık Uçlu Öğretmen Görüşme Formu

Araştırmada, öğrencilerin okul olgunluğu ve okuma-yazma becerilerini kazanma düzeyleri ile ilgili öğretmen görüşlerine yönelik veriler, “Standartlaştırılmış Açık Uçlu Öğretmen Görüşme Formu” ile toplanmıştır.

Yapılan görüşme, daha çok, önceden yapılan ve ne tür soruların ne şekilde sorulup, hangi verilerin toplanacağını en ayrıntılı biçimde saptayan “görüşme planının” aynen uygulandığı bir görüşmedir. Görüşmeciyeye bırakılan hareket özgürlüğü en düşük düzeyde tutulur. Cevapların denetimi ve sayısallaştırılması kolaydır (Karasar, 2005:167). Yapılandırılmış görüşmede amaç, görüşülen bireylerin verdikleri bilgiler arasındaki paralellik ve farklılığı saptamak ve buna göre karşılaştırmalar yapmaktır (Brannigan, 1985; Aktaran: Yıldırım ve Şimşek, 2006:120).

Standartlaştırılmış açık uçlu görüşmede soruların tam olarak sırası ve tarzı önceden belirlenir. Görüşme yapılan tüm kişilere aynı temel sorular aynı sıra ile sorulur. Sorular tam anlamıyla açık uçlu bir formatta ifade edilir. (Büyüköztürk vd., 2011; 235). Sorular dikkatlice yazılmış ve belirli bir sıraya konmuştur. Her görüşülen bireye bu sorular aynı tarzda ve sırada sorulur (Patton, 1987: 112; Aktaran: Yıldırım ve Şimşek, 2006: 123).

“Standartlaştırılmış Açık Uçlu Öğretmen Görüşme Formu”nun hazırlanmasında öğretim programında yer alan okuma yazma öğretiminin aşamaları temel alınmıştır. Görüşme formunda öğretmenlerin aşağıda belirtilen noktalara ilişkin görüşlerini tespit etmeye yönelik sorulara yer verilmiştir:

1. Okumaya hazırlık aşamasında 60-66 aylık, 66-72 aylık ve 72-84 aylık çocuklar arasında bir farklılık gözleyip, gözlemedikleri.
2. Yazmaya hazırlık aşamasında 60-66 aylık, 66-72 aylık ve 72-84 aylık çocuklar arasında bir farklılık gözleyip, gözlemedikleri.
3. Sesi hissetme ve tanıma aşamasında 60-66 aylık, 66-72 aylık ve 72-84 aylık çocuklar arasında bir farklılık gözleyip, gözlemedikleri.
4. Sesi/Harfî okuma ve yazma aşamasında 60-66 aylık, 66-72 aylık ve 72-84 aylık çocuklar arasında bir farklılık gözleyip, gözlemedikleri.
5. Hece, kelime ve cümle oluşturma aşamasında 60-66 aylık, 66-72 aylık ve 72-84 aylık çocuklar arasında bir farklılık gözleyip, gözlemedikleri.
6. Metin oluşturma aşamasında 60-66 aylık, 66-72 aylık ve 72-84 aylık çocuklar arasında bir farklılık gözleyip, gözlemedikleri.
7. Gruplar arasında gözlemedikleri diğer (Okula uyum, kurallara uyma, arkadaş ilişkileri, tuvaletleri kullanma vb.) farklılıklar nelerdir?

Görüşme formunun güvenilirliği için Güvenirlik = Görüş Birliği / Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı X 100 formülü uygulanmıştır (Miles ve Huberman 1994; akt. Yüksel, 2011:182). Bu uygulamaya göre araştırmacı ile bir rehber öğretmen yazılı verileri ayrı ayrı kodlamışlardır. İki kodlayıcı arasındaki uyum yüzdesi % 93 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada kullanılan “Metropolitan Okul Olgunluk Testi” 2012-2013 öğretim yılının birinci döneminde, okulların açılmasını takip eden ilk ay, 24 Eylül – 22 Ekim 2012 tarihleri arasında toplam 11 ilkokulda 205 öğrenciye uygulanmıştır. Testin uygulanması ortalama 40 dakika sürmüştür. Test genel olarak 10’ar öğrenciye aynı anda uygulanmıştır. Araştırmacı yönergeleri sözel olarak vermiştir, öğrenciler işaretlemiştir. Ayrıca test uygulanırken sınıfta yardımcı bir

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

öğretmen daha bulunmuştur. “İlk Okuma-Yazma Sürecini Değerlendirme Formu” ise 17 sınıf öğretmeni tarafından Eylül ayından Nisan ayına kadar periyodik olarak her ay doldurulmuştur. Ancak sadece Nisan ayı verileri analize alınmıştır. “Standartlaştırılmış Açık Uçlu Öğretmen Görüşme Formu” kullanılarak yapılan görüşmeler üç aşamada yapılmıştır. İlk iki maddeye ilişkin görüşleri okumaya ve yazmaya hazırlık aşamasının sonunda kasım ayı başında; üçüncü, dördüncü ve beşinci maddeye ilişkin görüşleri hece, kelime ve cümle oluşturma aşamasında ocak ayı içerisinde, altıncı maddeye ilişkin görüşleri ise metin oluşturma sürecinde mart ayının başında gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler yazılı olarak kayıt altına alınmıştır.

Verilerin Analizi

Grupların (60-66, 66-72 ve 72-84 ay) okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinin belirlenmesinde aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri kullanılmıştır. Okul olgunluk düzeylerinin yaş gruplarına göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesinde tek faktörlü (yönlü) varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Gruplar arasındaki farklılığın kaynağının bulunması amacıyla da Scheffe testinden yararlanılmıştır. Okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinin yaş gruplarına göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesinde ise varsayımlar karşılanmadığından Kruskal – Wallis analizi yapılmıştır. Nitel verilerin çözümlenmesinde içerik analizi türlerinden tümevarımcı analiz kullanılmıştır.

Bulgular

60-66, 66-72 ve 72-84 Aylık Çocukların Okul Olgunluk Düzeyleri

Araştırmada ilk olarak, 60-66, 66-72 ve 72-84 aylık çocukların okul olgunluk düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. 60-66, 66-72 ve 72-84 aylık çocukların metropolitan olgunluk testinden almış oldukları puan ortalamaları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. 60-66, 66-72 ve 72-84 Aylık Çocukların Okul Olgunluk Düzeyleri

Gruplar	N	\bar{X}	ss
60-66	67	62,23	12,66
66-72	70	65,42	13,31
72-84	68	73	11,95

Tablo 2’de de görüldüğü gibi, farklı yaş (ay) grubundaki çocuklar metropolitan olgunluk testinden farklı puan ortalamaları elde etmişlerdir. 72-84 aylık çocuklar okul olgunluk anketinden 73 puan ortalaması ile en yüksek puanı elde etmişlerdir. 60-66 ve 66-72 aylık çocukların puan ortalamaları ise sırasıyla 62,23 ve 65,42 şeklindedir. Buna göre, 60-66 ay yaş grubundaki çocukların “ortanın altı” düzeyde, 66-72 ve 72-84 ay yaş grubundaki çocukların “orta” düzeyde okul olgunluğuna sahip oldukları söylenebilir.

Çocukların Okul Olgunluk Düzeylerinin Yaş Gruplarına (60-66, 66-72 ve 72-84) Göre Karşılaştırılması

Araştırmanın ikinci sorusu “Çocukların okul olgunluk düzeyleri yaş gruplarına (60-66, 66-72 ve 72-84) göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” şeklinde idi. Çocukların okul olgunluk düzeylerinde yaş gruplarına göre anlamlı bir fark olup olmadığı tek faktörlü (yönlü) varyans analizi ile test edilmiştir. Analiz öncesinde verilerin ANOVA’nın varsayımlarını karşılayıp karşılamadığı

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

incelenmiştir. Bunun için; puanların, bağımlı değişkenin her bir düzeyinde normal dağılım gösterip göstermediği ve bağımlı değişkene ilişkin varyansların her bir örneklem için eşit olup olmadığı incelenmiştir.

Her bir yaş grubu için okul olgunluk değişkenine ait puanların normal dağılıma uygunluğunu değerlendirmede çarpıklık ve basıklık katsayıları ve Kolmogorov – Smirnov testi sonuçları dikkate alınmıştır. Okul olgunluk değişkenine ait puanların normal dağılıma uygunluğuna ilişkin analiz sonuçları Tablo 3 ve Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 3. Okul Olgunluk Değişkenine Ait Puanların Normal Dağılıma Uygunluğuna İlişkin Analiz Sonuçları

Gruplar	ÇK	BK
60-66	,183	-,434
66-72	-,109	-,272
72-84	-,211	-,571

Yaş gruplarının okul olgunluk değişkenine ait puanlarının çarpıklık ve basıklık katsayıları incelendiğinde puanların normal dağılımdan aşırı sapma göstermediği söylenebilir. Çarpıklık ve basıklık değeri -1 ve +1 sınırları içerisinde kalıyorsa, puanların normal dağılımdan önemli bir sapma göstermediği şeklinde yorumlanmaktadır (Büyüköztürk, 2011).

Tablo 4. Okul Olgunluk Değişkenine Ait Puanların Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları

Gruplar	statistic	df	p
60-66	,091	67	,200
66-72	,074	70	,200
72-84	,087	68	,200

Yaş gruplarının okul olgunluk değişkenine ait puanlarının Kolmogorov-Smirnov testi sonuçları da incelendiğinde puanların normallığe uygun olduğu görülmektedir. Analizde hesaplanan p-değerinin $\alpha = .05$ ’den büyük çıkması, bu anlamlılık düzeyinde puanların normal dağılımdan anlamlı sapma göstermediği, uygun olduğu şeklinde yorumlanmaktadır (Büyüköztürk, 2011).

ANOVA’nın bir diğer varsayımı olan “bağımlı değişkene ilişkin varyanslar her bir örneklem için eşittir” varsayımının geçerliği için Levene F testi yapılmıştır. Testin sonucu Tablo 5’de verilmiştir. Tablo 5’de görüldüğü gibi, p değerinin istatistiksel olarak anlamlı olmaması okul olgunluk değişkenine ait puanlar için varyansların homojen kabul edilebileceğini göstermektedir.

Tablo 5. Levene F Testi Sonucu

Bağımlı Değişken	F	df1	df2	p
Okul Olgunluk	,041	2	202	,960

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

Varsayımlar karşılandıktan sonra, çocukların okul olgunluk düzeylerinde yaş gruplarına (60-66, 66-72 ve 72-84) göre anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için yaş gruplarının ortalamaları arasında varyans çözümlenmeleri yapılmıştır. Analiz sonucu Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Çocukların Metropolitan Olgunluk Testi Puanlarının Yaş Gruplarına Göre Anova Sonucu

VK	KT	Sd	KO	F	p	AF
GA	4137,527	2	2068,763	12,900	,000	3-1
Gİ	32395,322	202	160,373			3-2
T	36532,849	204				

(VK: varyansın kaynağı, KT: kareler toplamı, KO: kareler ortalaması, AF: anlamlı fark, GA: gruplararası, Gİ: gruplarıçi, T: toplam, 1: 60-66 ay, 2: 66-72 ay, 3: 72-84 ay)

Tablo 6'da görüldüğü gibi, 60-66, 66-72 ve 72-84 aylık çocukların metropolitan olgunluk testinden aldıkları puan ortalamaları üzerinde yapılan varyans çözümlenmesi sonucunda elde edilen F değeri (12,900) F tablo değerinden büyük bulunmuştur. Bu değer, farklı yaş grubunda bulunan çocukların okul olgunluk düzeylerini betimleyen puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir. Başka bir deyişle, çocukların okul olgunluk düzeyleri, yaşa bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Farklı yaş grubunda bulunan çocukların okul olgunluk puan ortalamaları arasındaki anlamlı farklılığın hangi gruplar arası farklılıktan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Scheffe testi yapılmıştır. Test sonucunda elde edilen değerlere göre, okul olgunluk puan ortalamaları arasındaki anlamlı farkın 72-84 aylık çocuklar ile 60-66 aylık çocukların puan ortalamaları, yine 72-84 aylık çocuklar ile 66-72 aylık çocukların puan ortalamaları arasında olduğu görülmektedir. 66-72 aylık çocuklar ile 60-66 aylık çocukların okul olgunluk puan ortalamaları arasında anlamlı fark yoktur. Buradan 72-84 aylık ($\bar{X}=73$) çocukların okul olgunluk düzeylerinin 60-66 aylık ($\bar{X}=62,23$) çocuklardan daha yüksek olduğu, yine 72-84 aylık çocukların okul olgunluk düzeylerinin 66-72 aylık ($\bar{X}=65,42$) çocuklardan yüksek olduğu söylenebilir. Bir başka ifade ile; yaşın, okul olgunluğu üzerinde farklılık yaratacak önemli bir değişken olduğu söylenebilir.

60-66, 66-72 ve 72-84 Aylık Çocukların Okuma Yazma Becerilerini Kazanma Düzeyleri

60-66, 66-72 ve 72-84 aylık çocukların okuma-yazma becerilerini kazanma düzeylerini betimlemek için grupların "İlk Okuma Yazma Sürecini Değerlendirme Formu"ndan almış oldukları puan ortalamaları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. 60-66, 66-72 ve 72-84 Aylık Çocukların Okuma Yazma Becerilerini Kazanma Düzeyleri

Gruplar	N	\bar{X}	ss
60-66	67	66,74	15,56
66-72	70	79,35	12,77
72-84	68	79,42	11,09

Tablo 7'de de görüldüğü gibi, 66-72 ve 72-84 ay grubundaki çocuklar ilk okuma yazma becerilerini değerlendirme formundan birbirlerine çok yakın puan ortalamaları elde etmişlerdir. 66-

Turkish Studies

72 ve 72-84 ay grubundaki çocuklar 60-66 ay grubundaki çocuklara göre yüksek puanlar elde etmişlerdir.

Çocukların Okuma Yazma Becerilerini Kazanma Düzeylerinin Yaş Gruplarına (60-66, 66-72 ve 72-84 Aylık) Göre Karşılaştırılması

Araştırmanın dördüncü sorusu “Çocukların okuma yazma becerilerini kazanma düzeyleri yaş gruplarına (60-66, 66-72 ve 72-84 aylık) göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?” şeklinde idi. Çocukların okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinde yaş gruplarına göre anlamlı bir fark olup olmadığını incelemek için önce grupların okuma yazma becerileri puanları üzerinde normallik sınaması yapılmıştır. Bunun için Kolmogorov-Smirnov normallik testi yapılmıştır. Hem 60-66 ay grubundaki çocukların puanlarının ($D(67)=0,133$, $p=0,005$) hem 66-72 ay grubundaki çocukların puanlarının ($D(70)=0,251$, $p=0,000$) hem de 72-84 ay grubundaki çocukların puanlarının ($D(68)=0,170$, $p=0,000$) normal dağılıma uygun olmadığı görülmüştür. Bu durumda okuma yazma becerileri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için parametrik olmayan testlerden Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Test sonucu Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Çocukların Okuma Yazma Becerileri Puanlarının Yaş Gruplarına Göre Kruskal-Wallis Testi Sonucu

G	N	SO	sd	X ²	p	AF
1	67	65,11	2	40,81	,000	1-2 ve 1-3
2	70	122,31				
3	68	120,45				

(G: gruplar, SO: sıra ortalaması, AF: anlamlı fark, 1: 60-66, 2: 66-72, 3: 72-84)

Tablo 8’de görüldüğü gibi, çocukların okuma yazma becerileri puanları yaş gruplarına (60-66, 66-72 ve 72-84 ay) göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir ($X^2=40,81$, $sd=2$, $p=0,000$). Farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testleri yapılmıştır. Bonferroni düzeltmesi uygulanarak tüm etkiler için anlamlılık düzeyi ,017 olarak kabul edilmiştir. 60-66 ay grubundaki çocuklar ile 66-72 ay grubundaki çocukların okuma yazma becerileri puanlarının ve 60-66 ay grubundaki çocuklar ile 72-84 ay grubundaki çocukların okuma yazma becerileri puanlarının birbirinden anlamlı düzeyde farklı olduğu görülmüştür (sırasıyla $U=1039,50$, $r=-0,48$, $U=1045$, $r=-0,46$). 66-72 ay yaş grubundaki çocuklar ile 72-84 ay yaş grubundaki çocukların okuma yazma becerileri puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($U= 2333,50$, $r=-0,01$). Bu bulgulara göre, 72-84 ve 66-72 ay yaş grubundaki çocukların okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinin 60-66 ay yaş grubundaki çocuklardan daha yüksek olduğu söylenebilir. Bir başka ifade ile; yaşın, okuma yazma becerilerini kazanılmasında farklılık yaratacak önemli bir değişken olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin Çocukların Yaş Gruplarına (60-66, 66-72 ve 72-84 Aylık) Göre Okul Olgunluk ve Okuma Yazma Becerilerini Kazanma Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Araştırmanın beşinci sorusu “60-66, 66-72 ve 72-84 aylık çocukların okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeyleri ile ilgili öğretmen görüşleri nelerdir?” şeklinde idi. Belirlenen ana temalar ve alt temalar çerçevesinde ilkökul birinci sınıf öğretmenlerinin görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

Öğretmenlerin “Okumaya Hazırlık Aşamasında” Gruplar Arasındaki Farklılıklara İlişkin Görüşleri

Öğretmenlerin “okumaya hazırlık aşamasında” gruplar arasındaki farklılıklara ilişkin görüşleri Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. “Öğretmenlerin Okumaya Hazırlık Aşamasında” Gruplar Arasındaki Farklılıklara İlişkin Görüşleri

Ana Tema	Alt Temalar	1	2	3
		n	n	n
Okumaya Hazırlık Aşamasında Gözlenen Farklılıklar	İsteksizdiler	2	1	-
	Yavaştlar	3	2	-
	Çabuk Unuttular	1	1	-
	Anlama Eksikliği Vardı	5	2	-
	Dikkatsizdiler	1	-	-
	Sorun Yaşanmadı	2	3	13

(1: 60-66 ay, 2: 66-72 ay, 3: 72-84 ay)

60-66 aylık öğrenciler için 2 öğretmen “isteksizdiler”, 3 öğretmen “yavaştlar”, 1 öğretmen “öğrenilenleri çabuk unuttular”, 5 öğretmen “anlama eksikliği vardı”, 1 öğretmen “dikkatsizdiler”, 2 öğretmen “sorun yaşanmadı” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

60-66 aylık öğrencilerde genel olarak çalışmalara katılmada isteksizlik ve başarısızlık gözledim. Çabuk sıkılıyor ve bıkiyorlardı. Kolay algılayamıyorlardı. Uzun tekrarlar istiyorlar (Öğrt 3).

66-72 aylık öğrenciler için 1 öğretmen “isteksizdiler”, 2 öğretmen “yavaştlar”, 1 öğretmen “öğrenilenleri çabuk unuttular”, 2 öğretmen “anlama eksikliği vardı”, 3 öğretmen “sorun yaşanmadı” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

60-66 ve 66-72 aylık çocuklar 72-84 aylık çocuklara göre okumaya hazırlık çalışmalarında daha yavaş kaldılar. Zihinsel yönden anlamada problem yaşadılar. Öğrendiklerini daha çabuk unuttular (Öğrt 2).

72-84 aylık öğrenciler için ise 13 öğretmen “hiçbir sorun yaşanmadığını” belirtmiştir. Örneğin;

60-66 aylık çocuklar, kolay algılayamıyorlardı. Uzun tekrarlar istiyorlar. 66-72 aylık çocuklar, ilk örneklerde algılayamıyorlar. Örnek sayısı artınca yapabiliyorlardı. 72-84 aylık çocuklar, ilk örnekte algılayıp, örnekleri çoğaltabiliyorlardı (Öğrt 8).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

Sonuç olarak okumaya hazırlık aşamasında 72-84 aylık çocuklarda sorun yaşanmadığı; 60-66 ve 66-72 aylık çocuklarda bazı sorunlar (isteksizlik, çabuk unutma, dikkatsizlik gibi) yaşandığı, bu sorunların 60-66 aylık çocuklarda daha yoğun olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin “Yazmaya Hazırlık Aşamasında” Gruplar Arasındaki Farklılıklara İlişkin Görüşleri

Öğretmenlerin “yazmaya hazırlık aşamasında” gruplar arasındaki farklılıklara ilişkin görüşleri Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Öğretmenlerin “Yazmaya Hazırlık Aşamasında” Gruplar Arasındaki Farklılıklara İlişkin Görüşleri

Ana Tema	Alt Temalar	1	2	3
		n	n	n
Yazmaya Hazırlık Aşamasında Gözlenen Farklılıklar	Parmak Kas Gelişimleri Yetersizdi	15	6	-
	Yavaşlıklar	5	2	-
	Çabuk Yoruluyorlardı	4	-	-
	İsteksizdiler	3	-	-
	Dikkatsizdiler	2	-	-
	Sorun Yaşanmadı	-	4	14

60-66 aylık öğrenciler için 15 öğretmen “öğrencilerin parmak kas gelişiminin yetersiz olduğu”, 5 öğretmen “yavaş oldukları”, 4 öğretmen “çabuk yoruldukları”, 3 öğretmen “isteksiz oldukları” ve 2 öğretmende “dikkatsiz oldukları” şeklinde görüş belirtmiştir.

60-66 aylıklarda isteksizlik çalışmalarında zorlanma ve başarısızlık, çabuk yorulup geride kalma gözlemledim. 60-66 aylık çocuklar çabuk bıkyorlardı. El becerileri ve kasları gelişmediği için çizgi çalışmalarında çok zorlandılar (Öğrt. 7).

66-72 aylık öğrenciler için 6 öğretmen “parmak kas gelişiminin yetersiz olduğu”, 2 öğretmen “yavaş yazdıkları”, 4 öğretmen ise “hiçbir sorun yaşanmadığı” şeklinde görüş belirtmiştir.

66-72 aylık çocuklarda yazı aşamasında yavaşlık söz konusu oldu. Ayrıca söylenenleri yazma çalışmalarında çok zorlandılar. Bazı kelimeleri eksik veya yanlış yazma davranışları bu yaş grubunda daha fazla oldu. El kasları gelişmemiş oluyor. Yazmak istemiyor ve çabuk sıkılıyorlar. Harflerin yazılış yönünü kavramakta küçük yaş grubu zorlanıyor (Öğrt. 12).

72-84 aylık öğrenciler için ise 14 öğretmen “hiçbir sorun yaşanmadığı” şeklinde görüş belirtmiştir.

Yazmaya hazırlık aşamasında 72-84 aylık çocuklarda hiçbir sorun yaşanmadı. Kas gelişimleri gayet iyiydi (Öğrt 4).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

Sonuç olarak yazmaya hazırlık aşamasında 72-84 aylık çocuklarda sorun yaşanmadığı; 60-66 ve 66-72 aylık çocuklarda bazı sorunlar (parmak kas gelişimi yetersizliği, yavaş yazdıkları, çabuk yoruldukları, isteksiz oldukları gibi) yaşandığı, bu sorunların 60-66 aylık çocuklarda daha yoğun olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin “Sesi Hissetme ve Tanıma Aşamasında” Gruplar Arasındaki Farklılıklara İlişkin Görüşleri

Öğretmenlerin “sesi hissetme ve tanıma aşamasında” yaş grupları arasındaki farklılıklara ilişkin görüşleri Tablo 11’de verilmiştir. Tabloda da görüldüğü gibi, 60-66 aylık öğrenciler için 10 öğretmen “kavrama güçlüğü yaşadıkları”, 6 öğretmen “yavaş öğrendikleri”, 4 öğretmen “öğrenilenleri çabuk unutulduğu” ve 1 öğretmende bu yaş grubunda “sorun yaşanmadığı” şeklinde görüş belirtmiştir.

60-66 aylıklar çok zorlandı. Kavrama güçlüğü yaşadı. Yavaş öğrendiler. Öğrenilenleri unutuyorlardı (Öğrt 9).

66-72 aylık öğrenciler için 5 öğretmen “kavrama güçlüğü yaşandığı”, 1 öğretmen “yavaş öğrendikleri”, 2 öğretmen “çabuk unuttukları” ve 6 öğretmen “her hangi bir sorun yaşanmadığı” şeklinde görüş belirtmiştir.

66-72 aylık öğrenciler 60-66 aylık öğrencilere göre daha kolay sesi tanıdılar ve öğrendiler (Öğrt 4).

72-84 aylık öğrenciler için ise 13 öğretmen “hiçbir sorun yaşanmadığı” şeklinde görüş belirtmiştir.

72-84 aylıklarda hiç sıkıntı yoktu. Anlatılan öykü ile birlikte sesi hissediyor ve tanıyorlardı (Öğrt 16).

Sonuç olarak sesi hissetme ve tanıma aşamasında 72-84 aylık çocuklarda sorun yaşanmadığı; 60-66 ve 66-72 aylık çocuklarda bazı sorunlar (kavrama güçlüğü yaşadıkları, parmak kas gelişimi yetersizliği, yavaş öğrendikleri gibi) yaşandığı, bu sorunların 60-66 aylık çocuklarda daha yoğun olduğu söylenebilir.

Tablo 11. Öğretmenlerin “Sesi Hissetme ve Tanıma Aşamasında” Gruplar Arasındaki Farklılıklara İlişkin Görüşleri

Ana Tema	Alt Temalar	1	2	3
		n	n	n
Sesi Hissetme ve Tanıma Aşamasında Gözlenen Farklılıklar	Kavrama Güçlüğü Yaşadılar	10	5	-
	Yavaş öğrendiler	6	1	-
	Öğrenilenleri çabuk unuttular	4	2	-
	Sorun Yaşanmadı	1	6	13

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

Öğretmenlerin “Sesi/Harfi Okuma ve Yazma Aşamasında” Gruplar Arasındaki Farklılıklara İlişkin Görüşleri

Öğretmenlerin “sesi/harfi okuma ve yazma aşamasında” yaş grupları arasındaki farklılıklara ilişkin görüşleri Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12’de görüldüğü gibi, 60-66 aylık öğrenciler için 8 öğretmen “kavrama gücünü yaşadıkları”, 4 öğretmen “parmak kas gelişimleri yetersiz olduğu”, 4 öğretmen “yavaş öğrendikleri”, 4 öğretmen “çabuk yoruldukları” ve 1 öğretmen “sorun yaşanmadığı” şeklinde görüş belirtmiştir.

60-66 aylıklar yazmada çok zorlandı. Harfleri tekrar tekrar çalışmak zorunda kaldım. Yazılar hala bozuk. Okuma yazma çalışmalarında süresi uzun etkinlikler 60-66 aylık çocuklar için sıkıcı oldu. Harf yönünün yazımında özellikle yanlışlıkların yapıldığı ve bu yanlışların devam ettiği kendi kolayına nasıl geliyorsa o şekilde yazmaya devam ettiği gözlenmiştir (Öğrt 7).

66-72 aylık çocuklar için 5 öğretmen “kavrama gücünü yaşadıkları”, 2 öğretmen “parmak kas gelişimlerinin yetersiz olduğu”, 2 öğretmen “yavaş öğrendikleri” ve 1 öğretmende “sorun yaşanmadığı” şeklinde görüş belirtmiştir.

Bazı seslerde okuma açısından 66-72 aylık çocuklar zorlandılar. Bu sistemde ses temelli olduğundan sesi çıkarmada bu grup çocuklar sıkıntı yaşadılar. Yazma noktasında bu grup çocuklara daha fazla tekrar yapmak gerekti. Aileleri ile sürekli olarak bu aşamaları sürekli tekrar etme yoluna başvurduk. Buna rağmen bazı öğrenciler harf ses birleştirmesini yapmakta zorluk çektiler (Öğrt 17).

72- 84 aylık çocuklarda ise 17 öğretmen “hiçbir sorun yaşanmadığı” şeklinde görüş belirtmiştir.

72-84 aylıklar pek zorlanmadı. Normal düzeyde çalışmalara devam etti (Öğrt 3).

Sonuç olarak sesi/harfi okuma ve yazma aşamasında 72-84 aylık çocuklarda sorun yaşanmadığı; 60-66 ve 66-72 aylık çocuklarda bazı sorunlar (kavrama gücünü yaşadıkları, parmak kas gelişimi yetersizliği, yavaş öğrendikleri, çabuk yoruldukları gibi) yaşandığı, bu sorunların 60-66 aylık çocuklarda daha yoğun olduğu söylenebilir.

Tablo 12. Öğretmenlerin “Sesi/Harfi Okuma ve Yazma Aşamasında” Gruplar Arasındaki Farklılıklara İlişkin Görüşleri

Ana Tema	Alt Temalar	1	2	3
		n	n	n
Sesi Hissetme ve Tanıma Aşamasında Gözlenen Farklılıklar	Kavrama Güçlüğü Yaşadılar	8	5	-
	Parmak Kas Gelişimleri Yetersizdi	4	2	-
	Yavaş Öğrendiler	4	2	-
	Çabuk Yoruldular	4	-	-
	Sorun yaşanmadı	1	1	17

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

Öğretmenlerin “Hece, Kelime ve Cümle Oluşturma Aşamasında” Gruplar Arasındaki Farklılıklara İlişkin Görüşleri

Öğretmenlerin “hece, kelime ve cümle oluşturma aşamasında” yaş grupları arasındaki farklılıklara ilişkin görüşleri Tablo 13’de verilmiştir.

Tablo 13. Öğretmenlerin “Hece, Kelime ve Cümle Oluşturma Aşamasında” Gruplar Arasındaki Farklılıklara İlişkin Görüşleri

Ana Tema	Alt Temalar	1	2	3
		n	n	n
Hece, Kelime ve Cümle Oluşturma Aşamasında Gözlenen Farklılıklar	Kelimeleri Eksik Oluşturdular	10	2	-
	Heceleri Birleştirmede Zorlandılar	10	2	-
	Cümle Oluşturmada Zorlandılar	13	3	-
	Sorun yaşanmadı	1	6	17

60-66 aylık öğrenciler için 10 öğretmen “kelimeleri eksik oluşturdukları”, 10 öğretmen “heceleri birleştirmede zorlandıkları”, 13 öğretmen “cümle oluşturmada zorlandıkları”, 1 öğretmen ise “sorun yaşamadıkları” şeklinde görüş belirtmiştir.

60-66 aylıklar hece olayını kavramakta zorlandıkları için yanlış heceleme olayı çok oldu. Kelime oluşturma ve cümle kurma olayını kavrayamadılar (Öğrt 8).

66-72 öğrenciler için 2 öğretmen “kelimeleri eksik oluşturdukları”, 2 öğretmen “heceleri birleştirmede zorlandıkları”, 3 öğretmen “cümle oluşturmada zorlandıkları”, 6 öğretmen ise “sorun yaşamadıkları” şeklinde görüş belirtmiştir.

66-72 aylıkların heceleri tanıma hecelerden kelimeler oluşturma kelimeleri bir araya getirip anlamlı cümleler kurmada zorlandıkları ve algılamalarının 72-84 aylıklara göre daha yavaş olduğu gözlenmiştir (Öğrt 5).

72- 84 aylık çocuklarda ise 17 öğretmen “hiçbir sorun yaşanmadığı” şeklinde görüş belirtmiştir.

72-84 aylık çocuklar hiçbir sıkıntı yaşamadılar (Öğrt 1).

Sonuç olarak hece, kelime ve cümle oluşturmaaşamasında 72-84 aylık çocuklarda sorun yaşanmadığı; 60-66 ve 66-72 aylık çocuklarda bazı sorunlar (kelimeleri eksik oluşturdukları, heceleri birleştirmede zorlandıkları, cümle oluşturmada zorlandıkları gibi) yaşandığı, bu sorunların 60-66 aylık çocuklarda daha yoğun olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin “Metin Oluşturma Aşamasında” Gruplar Arasındaki Farklılıklara İlişkin Görüşleri

Öğretmenlerin “metin oluşturma aşamasında” yaş grupları arasındaki farklılıklara ilişkin görüşleri Tablo 14’de verilmiştir.

Turkish Studies

Tablo 14. Öğretmenlerin Metin Oluşturma Aşamasında Gruplar Arasındaki Farklılıklara İlişkin Görüşleri

Ana Tema	Alt Temalar	1	2	3
		n	n	n
Metin Oluşturma Aşamasında Gözlenen Farklılıklar	Kavrama Güçlüğü Yaşadılar	3	1	-
	Yavaş Okuyup Yazdılar	13	4	-
	Cümleyi yarım bırakarak Yazdılar	3	1	-
	Sorun yaşanmadı	-	3	17

60-66 aylık öğrenciler için 3 öğretmen “kavrama güçlüğü yaşadıkları”, 13 öğretmen “yavaş okuyup yazdıkları”, 3 öğretmen “cümleyi yarım bırakarak yazdıkları” şeklinde görüş belirtmiştir.

60-66 aylık çocuklar anlam bütünlüğü oluşturamıyorlar. Metin oluşturma çalışmalarında yazma okuma ve algılamalarının 60-66 aylıkların geride kaldıkları gözlenmiştir. Cümleyi yarım bırakma, kelimedeki harfi yazamama gibi sorunlar yaşanmıştır (Öğrt 11).

66-72 aylıklar için 1 öğretmen “kavrama güçlüğü yaşadıkları”, 4 öğretmen “yavaş okuyup yazdıkları”, 1 öğretmen “cümleyi yarım bırakarak yazdıkları”, 3 öğretmen ise “sorun yaşanmadığı” şeklinde görüş belirtmiştir.

66-72 aylıklar metin aşamasında 72-84 aylıkların çok gerisinde kaldı. Bu grupta konuları çalışmaları sık sık tekrarlamak zorunda kaldım. Ailelerle sık sık görüşüp evde çalışma taktikleri verdim. Okuma ve yazmada hala yavaşlar, harf eksikleri var (Öğrt 10).

72- 84 aylık çocuklarda ise 17 öğretmen “hiçbir sorun yaşanmadığı” şeklinde görüş belirtmiştir.

72-84 aylıklar süperdi. Bu çocuklarda arkadaşlarını beklemekten, tekrarlardan sıkıldılar. Sürekli yenilik arayışı içinde kaldılar(Öğrt 7).

Sonuç olarak metin oluşturmaaşamasında 72-84 aylık çocuklarda sorun yaşanmadığı; 60-66 ve 66-72 aylık çocuklarda bazı sorunlar (kavrama güçlüğü yaşadıkları, yavaş okuyup yazdıkları, cümleyi yarım yazdıkları gibi) yaşandığı, bu sorunların 60-66 aylık çocuklarda daha yoğun olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin “Okula Uyum” İle İlgili Gruplar Arasındaki Farklılıklara İlişkin Görüşleri

Öğretmenlerin “okula uyum” ile ilgili yaş grupları arasındaki farklılıklara ilişkin görüşleri Tablo 15’de verilmiştir.

Tablo 15’te görüldüğü gibi, 60-66 aylık öğrenciler için 3 öğretmen “tuvaletleri kullanmada sorun yaşadıkları”, 4 öğretmen “okulda kalmak istemedikleri”, 5 öğretmen “derste uykulu oldukları”, 7 öğretmen “oyun kurma ve yönetmede sorun yaşadıkları”, 9 öğretmen “okul kurallarına uymada sorun yaşadıkları”, 1 öğretmen “sorun yaşanmadığı” şeklinde görüş belirtmiştir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

60-66 aylık öğrenciler özbakımlarını yapamamakta tuvalet sorunu yaşamakta, derste sık sık tuvalete gitmek istemekteler. Ders içinde karnım ağrıyor, başım ağrıyor, hastayım demekte ve eve gitmek istemekte, zaman zaman ağlamakta ve ders yapmak istememektedir. El kas gelişimi tamamlanmadan okula gelmesi yaşı büyük, el kas gelişimini tamamlamış öğrencilerin gerisinde kalmasına sebep olmuş, bu durum veliyi de çok tedirgin etmiş psikolojik olarak öğrencinin yıpranmasına neden olmuştur (Öğrt. 3).

66-72 aylık öğrenciler 1 öğretmen “tuvaletleri kullanmada sorun yaşadıkları”, 2 öğretmen “okulda kalmak istemedikleri”, 1 öğretmen “derste uykulu oldukları”, 4 öğretmen “oyun kurma ve yönetmede sorun yaşadıkları”, 2 öğretmen “okul kurallarına uymada sorun yaşadıkları”, 5 öğretmen “sorun yaşanmadığı” şeklinde görüş belirtmiştir.

66-72 aylık çocukların oyun oynama isteklerinin daha fazla olduğu, tuvalet kullanımında sıkıntı yaşadığı, bazı okul kurallarını kavrama ve uygulamada eksikliklerinin olduğu gözlemlendi. Arkadaş ilişkilerinde çok fazla sıkıntı çekmediklerini söyleyebilirim. İlk zamanlar 66-72 aylık bazı öğrencilerin okula hep anneleri ile gelmek istediklerini gözlemledim. Bu uzun bir süreç oldu. Yaklaşık 2-3 ay sürdüğünü söyleyebilirim (Öğrt 12).

72- 84 aylık çocuklarda ise 17 öğretmen “hiçbir sorun yaşanmadığı” şeklinde görüş belirtmiştir.

72-84 aylık çocuklarla kurallarla ilgili hiçbir sorun yaşamadı. Kısa süre içerisinde okula ve sınıf ortamına uyum sağladılar (Öğrt. 6).

Sonuç olarak okula uyum ile ilgili olarak 72-84 aylık çocuklarda sorun yaşanmadığı; 60-66 ve 66-72 aylık çocuklarda bazı sorunlar (tuvaletleri kullanmada sorun yaşadıkları, okulda kalmak istemedikleri, derste uykulu oldukları, oyun kurma ve yönetmede sorun yaşadıkları, okul kurallarına uymada sorun yaşadıkları gibi) yaşandığı, bu sorunların 60-66 aylık çocuklarda daha yoğun olduğu söylenebilir.

Tablo 15. Öğretmenlerin “Okula Uyum” İle İlgili Gruplar Arasındaki Farklılıklara İlişkin Görüşleri

Ana Tema	Alt Temalar	1	2	3
		n	n	n
Metin Oluşturma Aşamasında Gözlenen Farklılıklar	Tuvaletleri Kullanmada Sorun Yaşadılar	3	1	-
	Okulda Kalmak İstemediler	4	2	-
	Ders Esnasında Uykuluydular	5	1	-
	Oyun Kurma ve Yönetmede Sorun Yaşadılar	7	4	-
	Okul Kurallarına Uymada Sorun Yaşadılar	9	2	-
	Sorun yaşanmadı	1	5	17

Turkish Studies

Tartışma ve Sonuç

Okul olgunluk anketinin değerlendirilmesine göre, 40-64 puan aralığı ortanın altı düzeyde, 65-79 puan aralığı orta düzeyde okul olgunluğuna sahip olduğu anlamına gelmektedir. Okul olgunluk anketinden 60-66 ay grubundaki çocukların puan ortalaması 62,23; 66-72 grubundaki çocukların puan ortalaması 65,42 ve 72-84 ay grubundaki çocukların puan ortalaması 73 idi. Buradan 60-66 ay yaş grubundaki çocukların “ortanın altı” düzeyde, 66-72 ve 72-84 ay yaş grubundaki çocukların “orta” düzeyde okul olgunluğuna sahip oldukları söylenebilir. Grupların elde ettikleri okul olgunluğu puan ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olup olmadığı incelendiğinde ise okul olgunluk düzeyinin aya (yaşa) bağlı olarak anlamlı bir şekilde değiştiği sonucuna ulaşılmıştır. Yaş arttıkça okul olgunluk puanı artmaktadır. Bir başka ifade ile yaşın okul olgunluğu üzerinde farklılık yaratacak önemli bir değişken olduğu söylenebilir. Bu durum olgunlaşma ile açıklanabilir. Çünkü büyüme olgunlaşma sonucunu doğurmaktadır. Yaş ve zekâ olgunlaşmanın iki temel değişkenidir. Yaş arttıkça geçirilen yaşantılarla birlikte olgunlaşma düzeyi de artmaktadır. Bir sınıftaki öğrencilerin tamamı 80 aylık olsa bile, bireysel farklılıklardan dolayı öğrencilerin farklı düzeylerde okul olgunluk düzeyine sahip olabilecekleri muhakkaktır.

Grupların okuma yazma becerilerini kazanma düzeyleri incelendiğinde ise grupların okuma yazma becerilerini değerlendirme formundan birbirlerine çok yakın puan ortalamaları elde ettikleri görülmüştür. 66-72 ve 72-84 ay grubundaki çocuklar 60-66 ay grubundaki çocuklara göre yüksek puanlar elde etmişlerdir. Bu bulguya dayanarak bilişsel açıdan gruplar arasında büyük farklılıklar olmadığı söylenebilir. Bu durum içinde yaşadığımız dönemde çocukların bilişsel gelişimini destekleyen çok sayıda zengin uyarıcıların olması ile açıklanabilir. Grupların okuma yazma sürecini değerlendirme formundan elde ettikleri puan ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olup olmadığı incelendiğinde ise okuma yazma becerilerini kazanma düzeyinin aya (yaşa) bağlı olarak anlamlı bir şekilde değiştiği sonucuna ulaşılmıştır. Yaş arttıkça okuma yazma becerilerini kazanma düzeyleri artmaktadır. Bir başka ifade ile yaşın okuma yazma becerilerinin kazanılmasında farklılık yaratacak önemli bir değişken olduğu söylenebilir. Bu durum yine olgunlaşma ile açıklanabilir. Çünkü davranışın ortaya çıkabilmesi için belli bir olgunluk düzeyine ulaşmak gerekmektedir.

Öğretmen görüşlerine göre ise bilişsel boyutta gruplar arasında farklılık gözlenmediği ancak 60-66 ve 66-72 aylık çocuklarda bazı güçlükler (kavrama güçlüğü, parmak kas gelişimi yetersizliği, yavaş öğrenme, çabuk yorulma, kurallara uyma, tuvalet kullanmada sorunlar, okulda kalmak istememe vb.) yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu güçlükler 60-66 ay grubundaki çocuklarda daha yoğun gözlenmiştir. Bu güçlükleri yaşayan bir öğrencinin okula karşı olumsuz tutum geliştirebileceği ve olumsuz bir akademik benliğe sahip olabileceği söylenebilir. Bu durumda eğer okullar çocukların yaşına göre düzenlenmezse erken okula başlamanın çocuklar üzerinde olumsuz etkileri olabileceği söylenebilir.

Sonuç olarak eğer öğretim programları ve okulun fiziksel özellikleri 60-66 ve 66-72 aylık çocukların gelişim özelliklerine göre düzenlenirse bu yaş grubundaki çocukların okula başlayabileceği söylenebilir. Ancak ne kadar düzenleme yapılırsa yapılsın küçük yaştaki çocukların okula karşı olumsuz tutum geliştirebilecekleri ve olumsuz bir akademik benliğe sahip olabilecekleri unutulmamalıdır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

KAYNAKÇA

- BALCI, A. (2001). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler* (3. baskı). Ankara : PegemA Yayıncılık.
- BOZ, M. (2004). *Altı yaş çocuklarının okula hazırbulunuşluluk düzeylerinin veli ve öğretmen görüşleri yönünden incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., ÇAKMAK, E. K., AKGÜN, Ö. E., KARADENİZ, Ş. ve DEMİREL, F. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (9. baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- ÇATALOLUK, C. (1994). *Farklı sosyo-ekonomik ve kültürel ortamlarda yetişen çocukların okul olgunluğu açısından karşılaştırılması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- ÇIKRIKÇI, S. (1999). *Ankara il merkezinde resmi banka anaokullarına devam eden 5-6 yaş çocuklarının okul olgunluğu ile aile tutumu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ESASPEHLİVAN, M. (2006). *Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Gitmiş ve Gitmemiş 78 ve 68 Aylık Çocukların Okula Hazırbulunuşluklarının Karşılaştırılması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- GONCA, H. (2004). *Ankara İl Merkezinde Farklı Sosyoekonomik ve Kültürel Ortamlarda Yetişen ve İlköğretim Okuluna Yeni Başlayan Çocukların Okul Olgunluğunun İncelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- GÖRMEZ, E. (2007). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okul Olgunluğu ve Matematik Hazır Bulunuşluk Düzeyleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- GÜVEN, İ. (2012). Eğitimde 4+4+4 ve fatih projesi yasa tasarısı = reform mu? *İlköğretim Online*, 11 (3), 556-577.
- KARASAR, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (11. baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- KOÇYİĞİT, S. (2009). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğretmenlerinin ve Ebeveynlerin Görüşleri Işığında Okula Hazır Bulunuşluk Olgusu ve Okul Öncesi Eğitime İlişkin Sonuçları*. Yayımlanmamış doktora lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- OKTAY, A. (1980). Metropolitanreadiness testinin İstanbul'da farklı sosyo-ekonomik ve kültürel çevrelerdeki (5-6) yaş çocuklarına uygulanması, *Pedagoji Dergisi*, 1, 119-138.
- OKTAY, A. (1983). *Okul Olgunluğu*. İstanbul : İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 3089.
- OKTAY, A. ve UNUTKAN, Ö. P. (2003). İlköğretime hazır oluş ve okul öncesi eğitimle ilköğretimin karşılaştırılması (Ed. M. Sevinç). *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar*. İstanbul : Morpa Kültür Yayınları.
- ÖZASLAN, H. D. (2010). *Proje Yaklaşımına Dayalı Eğitimin Anasınıfına Devam Eden Çocukların Okul Olgunluğuna Etkisinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

- RESMİ GAZETE (2012). *Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim kurumları yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair yönetmelik*. www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120721-9.htm adresinden 28.08.2012 tarihinde alınmıştır.
- ÜLKÜ, B. Ü. (2007). *Anasınıfı ve İlköğretim 1. Sınıfa Devam Eden Çocukların Velileri ve Öğretmenlerinin, Çocukların Okul Olgunluğu Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- YAVUZER, H. (2010). *Çocuğun İlk 6 Yılı*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- YAZICI, Z. (2002). Okul öncesi eğitiminin okul olgunluğu üzerine etkisinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 155.
- YILDIRIM, A. VE ŞİMŞEK, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (5. baskı). İstanbul : Seçkin Yayıncılık.
- YÜKSEL, S. (2011). Fen - edebiyat fakültesi öğretim üyelerinin öğretmen yetiştirme sistemine ilişkin düşünceleri (Uludağ üniversitesi fen-edebiyat fakültesi örneği). *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11, 1, 179-192.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

